No 1957 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ6,0); franko door het geheele Rijk. — *Brieven, Gelden,* enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

VRIJDAG, 30 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 29 September.

Is het waar, dat ons gouvernement bij het Belgische, protest heeft ingediend tegen de September-feesten?

In het protest zelf, en onder andere omstandigheden, zouden wij geen het minste bezwaar vinden. Wij zouden 't evenwel betreuren, zoo 't op dit oogenblik hadde plaats gehad.

De Belgen, als zij verstandig hadden willen handelen en jegens ons, hunne naburen, beleefd wilden zijn, hadden hunne Septemberfeesten al sinds lang moeten afgeschaft hebben.

Wat toch beteekenen die luidruchtige demonstratiën? Zijn zij niet de verheerlijking der revolutie? En zien wij niet telken jare, dat de revolutionnaire feestviering het uitbundigst wordt toegejuicht door de leden der partij, die in Europa de revolutionnaire partij genoemd werd: de vrienden en volgelingen namelijk van de Mazzini's en Kossuth's en Caussidière's? Voor een land en een gouvernement, die zich zoeken te vestigen, is het een gewaagd spel, dat men alle jaren de revolutie en de mannen, die haar maakten, verheerlijkt. Want voedt men daardoor niet onwillekeurig den tuimelgeest der revolutie, die in onze dagen de volken maar al te zeer beweegt?

Men zal ons antwoorden, dat men niet meer de revolutie, maar de vestiging van België's onafhankelijkheid viert. Is dat waar? Waarom dan juist de Septemberdagen behouden? Waarom niet liever het tijdstip genomen waarop België's onafhankelijkheid zich heeft gekonstitueerd door de inhuldiging van Koning Leopold en zijne bezweering der Grondwet? De keus der Septemberdagen is in strijd met de intentie daaraan toegevoegd.

Juist daarom is er ook in de feestviering der Septemberdagen iets, wat voor Nederland en voor onze koninklijke dynastie, om een zacht woord te gebruiken, niet vleijend kan zijn. En dewijl thans de Nederlandsche en Belgische volken en Koningen bevriend zijn, waarom dan de herinnering aan het oproer en den wettigen tegenstand, waarom die jaarlijks door feesten verkondigd? Alleen de tusschen twee bevriende mogendheden passende *courtoisie* moest voldoende zijn, om de feestdagen af te schaffen, of daaraan ten minste, door ze te verplaatsen op een anderen datum, een beter denkbeeld en beginsel te verbinden.

Intusschen, tot verschooning van het Brusselsche gouvernement mag door ons niet worden verzwegen, dat eene orde van zaken, die uit eene revolutie voortkomt, nog lang de naweeën van die revolutie te verduren heeft. Het koninkrijk België ontstond uit eene revolutie; na 23 jaren worstelt het nog tegen de revolutie. En misschien zou het bijna niet mogelijk zijn, om thans reeds ongestraft de Septemberfeesten aan de mannen der beweging te onthouden. Welligt zou men die even wel kunnen verplaatsen.

Wat er van zij, wij begrijpen het, dat ons gouvernement de feesten met leede oogen aanziet. Maar nu men de Septemberdagen, sinds zoo vele jaren, ongemerkt heeft laten voorbijgaan, nu zou het ons niet weinig bevreemden, als men thans, in het jaar 1853, met een protest daartegen optrad. Het oogenblik tot zulk een stap zou allerongelukkigst gekozen zijn.

Welke toch is de toestand? Is hij niet dusdanig, dat een inval in België van Fransche troepen gevreesd wordt? En is het niet opmerkelijk, dat die vrees niet slechts in België, maar ook daar buiten, in Duitschland, wordt gedeeld?

Zonder nu te treden in een onderzoek van het doel, dat bij zulken inval zal voorzitten, is en blijft het niet altijd gevaarlijk voor Nederland, als Fransche troepen in België verschijnen? De weg naar den Moerdijk is hun bekend.

Maar, wij zijn met Frankrijk bevriend, zal iemand ons toevoegen. Heet ook Rusland zich niet den besten vriend van Turkije? En wat beteekent politieke vriendschap, als de eer- en heerschzucht van een groot volk in het spel zijn? Die vriendschap zal ons voor geen overheersching behoeden, als de tijd daarvoor rijp zal worden geacht. Want als Napoleon eenmaal België zal hebben bezet, dan zullen de Fransche troepen van zelf naar Nederland afzakken, gelijk de Russische troepen naar Konstantinopel neigen.

Nu komt daarbij nog, dat België op dit oogenblik met velerlei inwendige ongelegenheden te kampen heeft. Zeer opmerkelijk zijn de woelingen, die zich dáár van stad tot stad openbaren, en meest, naar men ons uit eene goede bron verzekert, door vreemdelingen worden aangevuurd. België heeft dus te kampen met binnenlandsche en buitenlandsche bezwaren van gewigtigen en gevaarlijken aard. En zulk een oogenblik zou men uitkiezen, om, middelerwijl men met Frankrijk bijzondere vriendschap aanknoopt, onze betrekkingen met België te verflaauwen en te verzwakken? Dat zou, naar onze overtuiging, voor onze gewigtigste belangen en zelfs voor onze zelfstandigheid als volk een ongeraden stap zijn, die, des te meer in het oog springen moet, omdat het onze aandacht niet is ontgaan, dat hier te lande twist en tweedragt zijn veroorzaakt, gedurende het tijdstip dat België door volksoploopen is en wordt verontrust. Het toevallig zamentreffen van deze gebeurtenissen in verband gebragt én met het gevaar dat België bedreigt uit Frankrijk én met onze bijzondere aansluiting aan Frankrijk en onze verwijdering van België, is zeer opmerkelijk, te opmerkelijk om er van te zwijgen. Wij willen aan den zamenloop van al deze bijzonderheden niet te veel waarde hechten; maar ze verwaarloozen, zonder er acht op te slaan, dat mogen we niet. Er is daarin iets, dat onze bezorgdheid in hooge mate gaande maakt; omdat daarin met der tijd voor ons kan verborgen liggen, de ongelukkige rol die het schaap met den leeuw deed deelen.

Wij gevoelen [illegible] dat het voor ons noodig is met Frankrijk op een goeden voet te blijven; maar die bijzondere vriendschap met Frankrijk, die naar een breuk met België leidt, komt ons bedenkelijk voor. Wij zouden daardoor ons eigen zelven schaden met onzen voormuur te verzwakken. Het is een bolwerk, dat ons tegen Frankrijk dekt, dat wij met eigen handen zouden afbreken.

De Oost-Indische Wisselkoers.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* geeft in haar Nommer van 25 dezer een hoogst belangrijk artikel, onder bovenstaand opschrift. Daar wij in eenige opzigten met de beschouwingen van onzen geachten konfrère, omtrent den door het besluit van den Gouverneur-Generaal uitgelokten variabelen koers, verschillen, zullen wij ook onze denkbeelden omtrent dit aangelegen onderwerp voor onze lezers trachten te ontwikkelen.

De kooplieden op Java hebben, in hunne bekende adressen tegen gemeld besluit, geenszins bedoeld, het Gouvernement aan de verpligting te binden van een vasten koers te handhaven. Maar al ware zulks zoo, zoude zoo een eisch dan niet volkomen te verdedigen zijn, op grond, dat het Gouvernement door eene serie van kunstmiddelen den wisselkoers 7 jaar lang op 95 pCt. heeft gehouden, in plaats van dien van den natuurlijken staat van zaken, van den voorraad van, en de behoefte aan wissels op [illegible] schijnt overigens zich niet zoo zeer tegen eenen hoogen wisselkoers te verzetten, dan tegen eene wispelturige inmenging van 't Indiesch bestuur, die den natuurlijken staat van zaken telkens het onderst boven dreigt te werpen. Vooral moesten het plotselinge en onverwachte van den gouvernements-maatregel en de hoogst ongunstige omstandigheden, waaronder hij genomen werd, hevige schokken veroorzaken. Terwijl de importeur zich door het nieuwe kunstmiddel van 't Gouvernement tijdelijk met eenige percenten over het bedrag zijner uitstaande vorderingen op Java bevoordeeld ziet, wordt te gelijk de exporteur over de waarde van alle zijne, op dat oogenblik geëntameerde zaken voor een gelijk getal percenten benadeelt, en alzoo het welslagen van belangrijke handelsondernemingen ten zeerste gekompromitteerd. Maar de maatregel van 't Gouvernement gaat veel verder dan invloed te oefenen op de momentaneele waarde van den wissel. Men lette maar op den uitslag der jongste gouvernements-koffij-veiling op Padang, ten bedrage van 30,000 pikols, die afgeloopen is tot één gemiddelden prijs, nu het territoriaal-regt is afgeschaft, van ƒ 3 per pikol beneden de vorige veiling, schoon de berigten uit Europa toen veel gunstiger voor het artikel luidden en veelvuldige belangrijke orders, zoo uit Noord-Amerika en Frankrijk als uit Nederland, ingekomen waren. Men lette voorts op de plotselinge onderbreking van alle handels-operaties, en de verminderde waarde der produkten, zoo wel als der invoer-artikelen, waardoor planters en kooplieden op Java zeer belangrijke verliezen komen te lijden. De *N. Rott. Cour.* maakt een verwijt van inkonsequentie aan de kooplieden en industrieelen op Java, die ten vorigen jare de verzilvering der recepissen à pari hebben voorgestaan, en zich niettemin thans tegen den gouvernements-maatregel opzigtens den wissel, verklaard hebben. Beide zaken staan echter geenszins gelijk. De verzilvering der recepissen was een maatregel van blijvend gevolg, en het verlies of het voordeel eenerzijds te dragen of te behalen werd, over het algemeen, voor elke partij op den duur weder op andere wijze gekompenseerd. Daarentegen, welke waarborg voor kompenzatie op den duur geeft de jongste maatregel wegens den wissel? Immers geene, zoo lang niet eene behoorlijke zilver-cirkulatie het vicieuze recepis-papier vervange en hare inwerking op alle takken der Indische huishouding doe gevoelen. Hierboven noemden wij dan ook het besluit van den Gouverneur-Generaal wegens den wissel, een nieuw kunstmiddel. Dat het zulks werkelijk is, blijkt uit de bekentenis van den minister van Koloniën, in de zitting van den 26en September, dat de maatregel door Zijne Excellentie was voorgeschreven, als het beste middel om Java het best en het spoedigst te voorzien van *geldmiddelen.* — Denkelijk werd bedoeld van *zilveren specie.* Ja, wel een kunstmiddel, dat bestemd schijnt het effekt te hebben, van ten laste der *partikulieren* te doen dragen de schade van het gebrekkige Indiesch muntstelsel, en de opofferingen, op alle manier, voortaan van een behoorlijk herstel onafscheidelijk.

Algemeene vergadering der Katholieke Vereeniging van Duitschland te Weenen.

Weenen, 20 September.

Na den afloop van dezen dag, neem ik, mijn aanteekenboekje voor mij, plaats aan den lessenaar. Wat zal ik schrijven? Waarmede zal ik beginnen... hoe zal ik eindigen? Het hart is zoo vol van gewaarwordingen en het hoofd derwijze opgehoopt van denkbeelden, dat ik waarlijk niet weet hoe er eenige orde in te brengen. Is alles niet logiesch, de geëerde lezer gelieve mij zulks ten goede te houden. Ik wil hiermede zeggen, dat het gevoel geene logika kent, en, mogten heden mijn hart en brein mij ontloopen, het heeft niets te beteekenen, want beide ijlen naar Keulen tot den *Volkshalle*, en deze zal beide volgaarne innemen en wederom terug brengen. Alzoo, dat hoofd en hart vooreerst een weinig tot stilstand komen.

Schoon ik de vorige algemeene vergaderingen niet heb bijgewoond, ik meen [illegible] beweeren, dat [illegible] de vorige in haren aard ook mogen geweest zijn, zij met den verheven aard der Weener vergadering niet te vergelijken zijn.

Laten wij de levendige symphatie die geheel Duitschland voor Oostenrijk en bovendien, voor diens tegenwoordigen Vorst koestert, niet onopgemerkt voorbij gaan en geringschatten. Is het zijn geëerde persoon in het bijzonder, is het daarbij de historiesch katholieke naam van Weenen, is het de streelende gedachte, dat de beminde Keizer, aan de vergadering gunstig veroorloofde, onder zijn dak hare zittingen te houden; de herinnering nogthans, aan het niet zoo lang geleden nog bestaan hebbende Roomsch-Duitsche keizerrijk, mag eene niet te overziene oorzaak zijn der geestverheffing, die aller harten vervult en zich in woorden ontboezemt. Ik geloof niet dat voor de zes vorige algemeene vergaderingen bijzondere oorzaken bestonden, om er aan die belangrijkheid en beteekenis te geven, als bij de Weener of zevende vergaderingen het geval is. In nadere ontwikkeling behoef ik niet te treden.

Ik zal bij al de bekende redenen slechts deze, onzen lezers niet bekende voegen, dat de vertegenwoordiging van eene magtige en vurig katholieke natie, ik bedoel de edele, groothartige Hongaren, wel tot de belangrijkste redenen behoort. Heden hadden wij het geluk den geëerden Prins-Primaat van Hongarije, den Hoogwaard. Heer, Prins Aartsbisschop, Kardinaal Joseph von Geitowsky, benevens de Hoogw. Heeren Bisschoppen van Hongarije: Stanislo von Grosswardein, Csajaghy von Chanad (Temeswar) Viber von Tyrnau, Fogarosch (Wei Bisschop) en een aanzienlijke stoet van Prelaten, Proosten, Domheeren, Pastoors en Kapellanen uit Hongarije, met innige blijdschap, geestvervoering en deelneming vereenigd te zien.

Maar geven wij nu naar volgorde, een overzigt der gebeurtenissen van den dag.

Ten acht ure des ochtends, woonden de gezamenlijke gedeputeerden en genoodigden, de door den Hoogw. Heer, Wijbisschop Z. Zenner, bijgestaan door eene talrijke priesterschaar, gecelebreerde wordende Hoogmis van den H. Geest bij, waarbij ook de Hoogw. Heer Prins Aartsbisschop van Weenen tegenwoordig was. Innig en diep drongen de kerkelijke woorden van het *Orationem* en de *Prefatio* der H. Mis in aller harten.

Na het eindigen der plegtige dienst, schreed de lange stoet van priesters en leeken door de straten naar den keizerlijken burg. De aan zijne zaken geheel overgegeven koopman, zoowel als de lediggaande pronker verwonderden zich niet weinig over dien stoet. Diep gevoelde vreugd bezielde intusschen de trouwen.

De zaal vulde zich met mannen, de bovengallerijen met dames. De waskaarsen der lichtkroonen, de pyramiden en de op de tafel van den prezident staande armblakers verspreidden een zacht licht door de zaal.

De algemeene blijdschap bereikte den hoogsten graad, toen de kinderlijk geëerde vertegenwoordiger Zijner Heiligheid, Z. Em. de Kardinaal en Pauselijke Nuntius Viale Prela verscheen. Bovengenoemde Bisschoppen, waarbij Mgr. Azaria, Aartsbisschop der Michitaristen, vervulden reeds de eerste reijen der zitplaatsen, toen tot algemeenen troost en blijdschap de Hoogw. Metropolitaan, de heer Joseph Othmar, ridder von Rauscher, binnentrad en op zijnen zetel op de verhevenheid plaats nam. Graaf O'Donnel, vice-prezident der Severinus-Vereeniging, opende alstoen de vergadering met eene treffende inleidingsrede, waarna hij tot de Hoogw. heer Prins Aartsbisschop van Weenen het woord rigtende, dezen verzocht, de vergadering met zijn opperherderlijke toespraak gelukkig te maken. En waarlijk, hij heeft haar gelukkig gemaakt. De hooge Kerkvorst sprak woorden vol apostolische wijsheid, diepe kunde en heldere wereldkennis, waarin de geest en de behoeften der eeuw en de rampen der tegenwoordige verkeerdheden bevattelijk werden voorgesteld, en in aller gemoederen een diepen indruk maakten. Men vergunne ons eenige der denkbeelden, schoon niet in den uitmuntenden stijl, Z. H. W. te weder te geven.

Z. H. W. toonde in een kort overzigt der geschiedenis van de Duitsche letterkunde, hoe zij, die bestemd was om onder het Duitsche volk waarheid en Gode welgevallige zeden te verbreiden, in de handen vervallen was en steeds berustte, van geloof- en zedelooze schrijvers, die aan ongeloof, zedeloosheid en dwaling hunne krachten toewijdden en leenen; hij bewees, hoe in de 16e en 18e eeuw, juist door de letterkunde, eene verkeerde wijsbegeerte, materialismus, deïsmus en pantheïsmus ingang vonden en in plaats van een waren geloofs-, deugdvol, katholiek huiselijk en openbaar leven, ligtheid, verslapping, verwarring, dwaling en zedeloosheid in de gemoederen en de gemoederen in het leven kwamen. In eene belangwekkende schets der karakters van Lodewijk XV en Lodewijk XVI van Frankrijk, bewees de hooge Kerkvorst, hoe vaak zelfs eene vrome, kerkelijk gezinde regering, indien men het welzijn des volks naar de massa en de meerderheid van stemmen afmeet, den »doorbrekenden" stroom van maatschappelijk geweld niet kan tegenhouden, weshalve hij het der Vereeniging als eene hoofdzaak op het hart drukte, voor eene algemeene veredeling en verbetering der meeningen werkzaam te zijn. Hij verklaarde de katholieke Vereeniging een krachtige hefboom te zijn ter bevordering van Gods Kerk en stelde haar den last voor dien zij te volbrengen had, om zoowel gezamenlijk als elk in het bijzonder zelven in zijnen kring, door woorden en voorbeelden het brandpunt van een katholiek leven te zijn.

De hooge Kerkvorst sprak met eene vrijmoedigheid, in dien echt Apostolischen geest, die niets anders kent, niets anders beoogt dan de Christelijke waarheid en de zaak der H. Kerk. Een algemeen hartelijk *God loone u!* en de tot den Opperherder gerigte bede om den Apostolischen zegen, bewezen den indruk dien Zijne heilzame toespraak had te weeg gebragt.

Na het einde dier redevoering sprak de heer Dr. Pellengar van Munster in zijne hoedanigheid van plaatsvervangend voorzitter der vorige algemeene Vergadering, en gaf een kort verslag, waarop graaf Stolberg met korte, doch hartelijk gemeende woorden der Vergadering hulde bragt.

Ten elf ure 's avonds werd de eerste algemeene vergadering gesloten. Ten 12 ure ging men over tot de verkiezing der voorzitters, van den sekretaris en der bureaux. Met acclamatie en eenparigheid van stemmen werd de heer Dr. Zell uit Heidelberg, tot prezident en de heer graaf O'Donnel tot vice-prezident der zevende algemeene vergadering gekozen, benevens acht sekretarissen: vier uit Weenen, vier uit andere diocesen. Tot bestuurders der bureaux werden gekozen: voor uitwendige aangelegenheden prof. van Moy, formaliteiten, D. Rodbyl, opvoeding onderwijs, legatieraad Lieber, liefdadigheid graaf Fres uit Weenen. Tevens werd besloten, behalve een sekretaris, nog een of twee heeren uit Hongarije voor de komite's te kiezen.

Des avonds ten zes ure werd de tweede algemeene vergadering geopend, bijgewoond door den Hoogw. Prins Aartsbisschop van Weenen en den Hoogw. Heer Kardinaal-Primaat van Hongarije. De nieuw verkozen president deed voor de vergadering een even hartelijke als doelmatige redevoering, waarvan het besluit: »*Salvum fac Imperatorum Franciseum Josephum*!" een eindeloos gejuich deed opgaan.

Na hem beklom de Hoogw. Bisschop Fogarosch uit Hongarije het spreekgestoelte. Hij schetste de ijverige pogingen en de handelingen der Severinus Vereeniging te Pesth, alsmede die der Vereeniging ter verspreiding van goede boeken, aan wier hoofd de Hoogw. Primaat en de Bisschoppen van Hongarije staan, en welke twee Vereenigingen bewonderenswaardige diensten bewezen hebben. De Hoogw. Bisschoppelijke spreker paarde aan zijne echt Katholieke woorden zulk een warme overredingskracht, dat de geestvervoering bij elke zinsnede meer en meer steeg. En wien baart zulks verwondering? Wien zou het denkbeeld niet treffen, den Vertegenwoordiger dier groote natie in ons midden als een onzer medeleden te zien. In de stad waar vijf jaren geleden, de afgezanten des oproers en der verwoesting kwamen, gruwelen en ellende verbreidende, komen nu de Apostelen des vredes, der rust, der zaligheid, aangevoerd door hunne Primaten en Apostolische Herders. Hongaren en Duitschers zijn als broeders vereend. De Katholiek kent geen onderscheid van taal of volk, zijn Geloof ziet in elk een stamgenoot, een broeder! Het Pinksterfeest heeft de Babylonische spraakverwarring opgeheven. Nogmaals, de zevende algemeene Vergadering overtreft verre de vorige zes Vergaderingen in belangrijkheid van omstandigheden en onder het tal dier omstandigheden, mag bovenal de vertegenwoordiging der Hongaarsche natie niet als een der geringste beschouwd worden.

De Hoogw. Heer Bisschop Fogarosch sprak eene door warm katholiek en zuiver nationaal gevoel bezielde redevoering, aan het slot er van herinnerende met de geestvervoering eens Hongaars, de in de K. K. Hofkerk in deze dagen ten toon gestelde reliquien van den H. Stephanus. Na hem sprak de heer Proost Pelldram van Berlijn, van de werkzaamheden der Pius-Vereeniging, schetste met treffende woorden de gesteldheid der Katholieken in de provincie Brandenburg, en gaf berigt van den grooten vooruitgang van de Katholieke Kerk aldaar, door middel der aanzienlijke ondersteuningen, haar door onderscheidene vereenigingen verstrekt.

Als derde spreker trad de heer hofprediker Westermaier van Munchen op en sprak van de strekking der zevende vergadering. Hij mengde onder den ernst, die de vorige redevoeringen onderscheidde, geestigheid en luim, en wel in het wederleggen van verscheidene verkeerde meeningen, die hier en daar nopens de vereeniging heerschten, terwijl hij het merkwaardige der vergadering in de omstandigheid vond, dat ze in de stad en den burg van den Beschermheer van het katholiek geloof gehouden werd.

Hem volgde de geniale heer hofraad dr. Buss, die der vergadering met krachtige indrukwekkende woorden aanbeval, meer leven, meer werkzaamheid aan den dag te leggen, dan tot hiertoe het geval was geweest. Vervolgens sprak hij met nadruk van de verpligtingen der Vereeniging, als zijnde zij voornamelijk geroepen de ontwikkeling en versterking van christelijken zin in onzen grondstellingloozen tijd te bevorderen; hij schetste de ware vrijheid der Kerk en sprak in verhevene geestverrukking van de zegeningen van het vroeger Romeinsch-Duitsch keizerrijk, en de kerkelijke daden van den waarlijk apostolischen Keizers van Oostenrijk, den kleinzoon van den Roomsch-Duitschen Keizer. Duidelijk en krachtig bewees hij hoe eischend noodzakelijk het was, om in de gezinnen, in den arbeidersstand, in de Universiteit en elke andere leerschool ja, zelfs in de dorpsscholen katholieken christenzin te verbinden. Hij stelde aan de bijzondere vereenigingen de noodzakelijkheid voor eener verbroedering, ter daarstelling eener eenige katholieke vereeniging. Indien weinig goedkeuringsbewijzen gedurende eene redevoering het kritisch bewijs zijn van hare deugdelijkheid, dan was zulks hier het geval. De redenaar hield door zijne woorden hart en geest derwijze geboeid, dat men vergat hem toe te juichen; maar bij het slot zijner rede werd hij daarvoor met daverende goedkeuringkreeten begroet.

De Vergadering werd door den Dom-Vikaris Kolping gesloten. Waarvan sprak hij? Van wie anders dan van zijne kinderen, de werkgezellen. En hoe sprak hij? Als een Vader, wien de behoeften zijner kinderen aan het harte liggen. — Moet ik meer zeggen? Neen.

Des avonds te 9½ uur ging de vergadering uiteen, die alzoo bijna 4 uren geduurd had.

Voor de Spijskokerij der *Vereeniging van den H. Vincentius*, ter gelegenheid van den tegenwoordigen gezondheidstoestand:

Van J. J. T. D.	*f*	5.00
» A. A.	»	2.50
» R.	»	5.00
» A. Z.	»	2.50
» A. M. D. G.	»	2.00
» N. N.	»	5.00
	f	22.00
vorige opgave	»	429.87½
zamen	*f*	451.87½

In het cholera-hospitaal alhier zijn op 28 September ingekomen 6 lijders, uitgegaan *geene*, overleden 7, in behandeling gebleven 36.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam zijn aangegeven op 27 September: 40 cholera lijders, 22 herstelden en 24 overledenen.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te Schiedam zijn aangegeven als choleralijders, van 6 — 15 September, aanget. 9, gest. 5, hersteld 2; — 15 — 17 aanget. 13, gest. 5, herst. 0; — 17 — 19 aanget. 34, gest. 15, hersteld 0; — 19 — 21 aanget. 18, gest. 20, herst. 0; — 21 — 23 aanget. 18, gest. 11, herst. 5; 23 — 26 aanget. 33, gest. 30, herst. 7; — totaal 125 aanget., 86 gest. en 14 herst. In behandeling gebleven 25.

Bij Koninklijk besluit van den 19den Sept. 1858, geschiedt de tijdelijke van kracht-verklaring van eenige Belgische wetten en besluiten in het hertogdom Limburg;

te weten: In het hertogdom Limburg, met uitzondering van Maastricht en St. Pieter, van kracht te verklaren, de Belgische wetten en besluiten van

den 31sten December 1830 (*Bull. Off.* N°. 57),
18den Januarij 1831 (*Bull. Off.* N°. 7),
22sten Junij 1831 (*Bull. Off.* N°. 63),
en 2den Januarij 1853 (*Bull. Off.* N°. 1),

betrekkelijk de schutterijen en burgerwachten (garde civique); en zulks voor zoolang daarin niet nader bij de wet of door Ons zal zijn voorzien.

Z. M. heeft bij besluit goedgevonden aan Hoogstdeszelfs kamerjonker E. S. J. baron Rengers, vergunning te verleenen tot het aannemen en dragen van de onderscheidingsteekenen van het ridderkruis, 1ste afdeeling, van de orde der Waakzaamheid of van den Witten Valk, hem door Z. K. H. den Groothertog van Saksen-Weimar-Eisenach geschonken.

In het *Nieuwsblad van Curaçao*, dd. 6 Aug. ll., lezen wij het volgende omtrent de verwoesting van Cumana:

Eene maand en elf dagen waren er verloopen, sedert de bevolking van Cumana zich onafhankelijk van het bestaande gouvernement van Venezuela, en voor een federatief bestuur had verklaard. Het was den 15 Julij; de zon scheen helder en het was een der schoonste dagen van de verzengde luchtstreek; de luisterrijke natuur scheen eene gelukkige toekomst te voorspellen; een liefelijk windje matigde en verfrischte op eene aangename wijze de hitte van het jaargetijde. Het scheen of de natuur in haar prachtgewaad voor het laatst de bevolking van Cumana op de bevalligste wijze wilde toelagchen, denzelfden dag, waarop zij onder de bouwvallen begraven zou worden.

Niets konde doen voorzien, dat deze schoone landstreek welligt het schoonste gedeelte van Venezuela, binnen weinige uren door een verschrikkelijk ongeluk zou getroffen worden; geen inwendig voorgevoel, *die* gewone voorbode van rampen, geen enkel verschijnsel in de natuur vertoonde zich, dat de op handen zijnde ramp voorspelde. Het was in den namiddag, een kwartier over twee; de liefelijke zeewind, welke den geheelen dag gewaaid had, ging eensklaps liggen en eene hevige windvlaag uit het Westen verving denzelven. Op het oogenblik dat deze verandering in de weersgesteldheid plaats greep, deed zich een hevige schok gevoelen; de grond beefde onder onze voeten en de gebouwen waggelden op hunne grondslagen. In het eerst geloofde men, dat het een dier schokken was, welke men dikwijls in Cumana gevoelt, maar na verloop van weinige sekonden deed zich een verschrikkelijke uitbarsting hooren; het scheen alsof de aarde uit hare loopbaan gerukt werd, niets kon zich staande houden, alles werd door eene onweerstaanbare kracht neergeworpen. Te midden van dat ontzettende gedruisch hoorde men slechts het gekerm der bevolking, die om genade smeekte. Doch het was

reeds te laat; Cumana was reeds onder deszelfs bouwval bedolven! — Eene dikke stofwolk verduisterde gedurende eenige minuten den dampkring, en toen dezelve verdween, vertoonde de geheele stad zich, in een puinhoop herschapen aan ons gezigt. Op de pleinen en de straten vertoonden zich de menschen, die het ontkomen waren, met bloed en stof bedekt en door eenen doodelijken angst bevangen, terwijl men van onder de bouwvallen het gekerm hoorde van degenen, die hunnen laatsten adem uitbliezen.

Geene pen is in staat naar waarheid den toestand te beschrijven, waarin Cumana gedompeld werd; zelfs de opgewondendste verbeeldingskracht kan zich naauwelijks een verschrikkelijker denkbeeld voorstellen. In den grond waren eenige scheuren ontstaan; de zee, die bij het begin der aardbeving eenige ellen van den oever geweken was, keerde daarna met geweld terug en bedekte meer dan honderd ellen in den geheelen omtrek der stad met hare wateren. Er ontstonden eensklaps verscheidene bronnen en de Manzanares, die door de stad loopt, verhief zich in hetzelfde oogenblik verscheidene voeten boven haren stand.

Geen enkel publiek gebouw in de stad is blijven bestaan: de drie kerken en even zoovele kapellen, de kazerne der veteranen en artillerie, het hospitaal van liefdadigheid en dat der melaatschen, het tolhuis, het gouvernementshuis, het collegie, de brug, het fort St. Antonio, het Colicio, dat nog niet eens voltooid was, al deze gebouwen zijn in puinhoopen veranderd. Ook een aantal particuliere gebouwen zijn geheel en al ingestort, andere ten halve en ieder oogenblik dreigende geheel in te storten, terwijl de overige allen zoodanig uit hun verband en evenwigt zijn gerukt, dat zij noodzakelijk moeten worden neergehaald.

Het aantal slagtoffers kan nog niet met zekerheid bepaald worden, doch zal niet minder dan 600 bedragen; en er is geene familie, die geen verlies te betreuren heeft. De waarde der verwoeste eigendommen kan op eenige millioenen geschat worden; in één woord: Cumana bestaat niet meer.

De oorzaak, waardoor een groot gedeelte der bevolking tijd gehad heeft zich te kunnen redden, moet gezocht worden in de bijzondere konstruktie der huizen, die geheel zijn ingerigt, om ongelukken bij aardbevingen te voorkomen.

Men meldt ons uit 's Gravenhage, dd. 28 Sept.: Gisteren avond zijn te Scheveningen twee haringschuiten van den reeder A. Mos, stuurlieden L. Spaans en M. Mos, alhier aangekomen. De zeelieden verklaren nimmer een storm op zee te hebben doorgestaan zoo als de laatst gewoed hebbende. Van de schuit van schipper M. Mos zijn al de netten (vloet) weggeslagen. Deze zag in den vroegen morgen van den 26 dezer eene schooner in zijne nabijheid in één oogenblik met man en muis vergaan. Alle vaartuigen, welke onze visschers op hunne reis ontmoetten, verkeerden in haveloozen toestand.

Gisteren ochtend was te Scheveningen in het gezigt eene pink, zonder mast, te Katwijk te huis behoorende, nog twee andere vaartuigen, een driemaster en eene sloep, waren mede in het gezigt.

Men schrijft ons dat ten gevolge van den jongst plaats gehad hebbende storm, het duin bij Zandvoort, door de woede der baren, derwijze is afgenomen, dat het nieuw ontstane strand omstreeks 38 voeten beslaat.

Wij vernemen nog de navolgende bijzonderheden nopens de verwoestingen door den jongsten storm aangerigt: nabij Gorinchem zijn onderscheidene polders in den Biesbosch en het Munnickeland onder Brakel ondergeloopen, waardoor eenige runderen zijn verdronken. Eene aak met hooi is beneden Werkendam van hare ankers geslagen, voorbij Gorinchem gedreven en boven Loevenstein gaan vastzitten. De opvarenden, die in levensgevaar verkeerden, zijn door eene stoomsleepboot afgehaald.

De stad Brielle werd gedeeltelijk overstroomd en nabij Zeeburg, onder Oostvoorne, werd het [illegible] *[illegible] Elisabeth* tot nabij het Duin op het strand geworpen. Men zal veel moeite hebben om het vaartuig weder vlot te krijgen.

Uit Helder verneemt men allerwege van meerdere of mindere schade; de havenkade werd door de woedende zee doorgebroken, hetwelk echter gelukkig spoedig ontdekt en verholpen werd.

Te Kampen is het water op den IJssel zeer hoog gerezen; de Uiterwaarden staan allen onder water; aan den IJsselkant staat het water op de kaden voor de stad; de Mastenbroeker en Dronter zeedijken zijn overgeloopen.

De *Maasbode* meldt:

»Zondag avond begon te Schiedam een hevige noordenwestewind zoodanig op te zetten, dat hij weldra in een storm veranderde en bijna onafgebroken tot gister namiddag voortduurde. Het Maaswater was daardoor zoo gestegen, dat het eene hoogte bereikte van 1.10 boven A. P., zijnde 2 duimen hooger dan het merkteeken van den geduchten vloed van 1775 aan de buitensluis aanwijst. De ooster- en westerhoofden waren als in eene zee herschapen.

Uit Drunen schrijft men van den 27sten aan de *Grondwet*.

»Hadden wij in den afgeloopen zomer reeds vele rampen te betreuren, ook de dag van gisteren was allernoodlottigst.

»De onstuimige zee heeft als het ware hare woede gestild, met in de polders van het Bergsche veld, den Biesbosch en de Langstraat een aantal slagtoffers te vellen en eene menigte rampen te verspreiden.

»De storm van Zondag ll. had reeds een zeer hoogen vloed aangestuwd; in plaats van vallen bleef het water wassen, tot dat gisteren een nieuwe vloed met ongeloofelijke snelheid van af den Moerdijk tot Drunen alles onder water zette; hetzelve bereikte de kruin van den Keizerdijk, tot de hoogte van 3.40 boven A. P.

»Vele landlieden, die in de lage polders van den Biesbosch in tenten verbleven waren om nagras te hooijen, hebben het leven verloren; hun getal is nog niet juist bekend, doch men schat het op niet minder dan 40.

»Van 7 personen, die op een hooiberg gevlugt waren, heeft men er slechts 4 met een aak kunnen redden; deze verhaalden, dat in hunne nabijheid nog 12 personen op gelijke wijze hun leven poogden te redden, doch allen omgekomen waren.

»Den geheelen namiddag en nacht heeft men al het mogelijke aangewend om het vee uit de weide te redden. Het getal verdronkenen, vooral beneden Keizersdijk, is ontelbaar.

»Duizende bunders hooigras, gemaaid en ongemaaid, zijn weggespoeld of bedorven; gekapt hout en gemaaide haver vindt men overal tegen dijken en heuvels, in groote massa's, aangespoeld liggen.

»Ontelbare bunders weide zijn door den slijk, welken de vloed nalaat, voor het geheele saizoen onbruikbaar geworden, zoodat vele landlieden, die hun vee al mogten redden, hetzelve uit gebrek aan voeder zullen moeten verkoopen.

»Het is niet mogelijk de rampen te beschrijven, die men van alle zijde verneemt. Met een beklemd hart ziet men nadere bijzonderheden te gemoet, aangaande het getal in den vloed omgekomen personen.

»Gelukkig nog dat het weder van Zondag vele lieden heeft teruggehouden zich naar het hooiveld te begeven, anders toch zou het getal slagtoffers oneindig grooter zijn geweest.

»Uit Baardwijk wordt ons van den 27sten gemeld: De felle storm van het Westen, welke Maandag ll. den ganschen dag aanhield en vele daken en boomen beschadigde, heeft (naar men verhaalt) eene doorbraak in den dijk nabij Geertruidenberg veroorzaakt. Hierdoor zijn de omstreken geheel overstroomd, waartoe het gestremde water uit de Oude Maas het zijne aanbragt, zoo dat het gansche land tusschen het Overland en de Langstraat in eene zee is herschapen. Men spreekt ook van lijken die zouden zijn komen aandrijven, doch hiervan is weinig met zekerheid bekend."

Men schrijft daarentegen uit Waasburg 26 Sept. aan de *Nieuwe Noord-Brabander*:

WAALWIJK, 26 Sept. Na eenen stormachtigen nacht volgde een zeer ongunstige morgen: de wind woei uit het west-zuidwesten zoo hevig, dat omstreeks half elf ure de zwaarste boomen in menigte ontwortelden, eenige opengekliefd neêrvielen en vele dakpannen door den wind naar beneden gevoerd werden. Omtrent twaalf ure hoorde men, als het ware een alarm dat de vloed den Langstraatschen polder zoude inundeeren. Honderden en honderden stuks paarden, runderen en kalveren waren ten prooi van dien onverwachten hoogen watervloed, zoodat men velen met menschen levensgevaar heeft trachten te helpen. De geruchten zijn, welke echter ver uiteenloopen, dat er op den Besoijenschen Waard vele uitgeweide runderen en paarden aan hun lot zijn overgelaten moeten worden. De toemaat die nog te droogen lag en duizende ponden hooi, dat aan de oever van het Oude Maasje geschelfd stonden, zag men jammerlijk komen aandrijven.

De schade is tot nu onberekenbaar en dit zoude oneindig meer zijn, als de Langstraatschen zoo niet voor het vee van de Meijerijsche boeren als voor dat van hun zelven hadden gezorgd.

Menschenlevens zijn, zoo ver men weet, niet te betreuren; hetgeen echter aan geluk is toe te schrijven; dit beseffe hij die met de ligging en beslooting van Langstraats polder bekend is. De vloed is ter hoogte van vijf voeten in weinige uren komen oprollen.

'sGRAVENHAGE, 28 Sept. Z. M. de Koning heeft heden namiddag ten 5½ ure de kommissie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, belast met het aanbieden van het adres in antwoord op de Troonrede, ten gehoore ontvangen.

Thans zijn ook rondgedeeld de hoofdstukken VI en VII der staatsbegrooting (Hervormde en R. K. Eeredienst). Op beide is thans een traktement van *f* 8000 voor de hoofden dier departementen uitgetrokken, met de toelichting, dat er noodzakelijkheid bestaat om aan die departementen wederom afzonderlijke ministers te plaatsen.

Op de begrooting voor de R. K. Eeredienst is de geheele tweede afdeeling (R. K. Kerkgenootschap) voor *memorie* uitgetrokken, omdat, blijkens de toelichting, de daartoe betrekkelijke, bij vorige staatsbegrootingen uiteengezette onderwerpen van staats-uitgaven, tijdens het opmaken der tegenwoordige begrooting nog niet in verband waren te brengen met de nieuwe inrigtingen, onlangs aan dat kerkgenootschap gegeven, kunnende het bepaaldelijk aanwijzen en berekenen dier uitgaven niet geschieden, vóórdat de bedoelde inrigting, voor zoo verre deze de medewerking van het staatsgezag vereischt, is goedgekeurd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 September. De *Moniteur* bevestigt heden de tijding van het binnenzeilen van vier fregatten, behoorende tot de te Besica vereenigde Fransche en Engelsche vloten, in den Bosphorus. Men leest: De jongste berigten uit Konstantinopel vermelden, dat op verzoek der Fransche en Engelsche gezanten, in overeenstemming met het Turksche gouvernement, twee Fransche en twee Engelsche fregatten de Dardanellen gepasseerd en voor Konstantinopel zijn ten anker gekomen.

Noch in Frankrijk noch in Engeland betwijfelt men het meer of de geheele vloot is gevolgd en zal zich thans bevinden ter hoogte van den gouden hoorn. Het traktaat van 1841 is dus volkomen geschonden. Reeds het binnenzeilen van een enkel vaartuig zou volstaan hebben om zulks te doen.

— Vóór het vertrek des Keizers naar de noordelijke departementen, zijn er in den raad van ministers nieuwe instruktien opgemaakt voor den gezant te Konstantinopel.

Deze instruktien verleenen aan den heer de la Cour nog uitgebreider magt dan de bevelen krachtens welke hij twee schepen en vervolgens de gansche vloot naar de Dardanellen kon roepen. Men zegt dat Sir Stafford Redcliffe gelijkluidende orders moet ontvangen, en dat de vertegenwoordigers der twee mogendheden alzoo bij magte zijn zoodanige maatregelen te nemen, als hun dienstig zullen, voorkomen bij de gebeurtenissen, die onverwachts konden plaats grijpen.

— De houding welke de Ulemans (Turksche wet- of schriftgeleerden) te Konstantinopel hebben aangenomen is de rede waarom de gezanten de vloot hebben opgeroepen.

— Het gerucht dat Lord Aberdeen zou aftreden vindt te Parijs nog altijd ingang, ofschoon de Engelsche bladen niets vermelden ter bevestiging.

— Op de beurs blijft nog altijd eene groote ongerustheid heerschen en de fondsen zijn weder aanmerkelijk gedaald. Te Londen is zulks insgelijks het geval geweest; doch het is niet alleen de Oostersche quæstie waardoor zulks veroorzaakt wordt, de financieele toestand en de quæstie der levensmiddelen oefenen een grooten invloed uit op de beurs.

— Per telegraaf is het berigt ontvangen, dat de keizer en de keizerin, na te St. Omer aangekomen en feestelijk ontvangen te zijn, de manoeuvres in het kamp van Helfault hebben bijgewoond, waarna zij te St. Omer terugkeerden en deel namen aan het feestmaal en het bal, hun door de stad aangeboden. Gisteren morgen ten 10 ure vertrokken H. M. naar Duinkerken en van daar naar Calais, waar zij des namiddags ten 5 ure arriveerden.

MADRID, 22 Sept. De *Diario Espagnol* weerspreekt het gerucht, als zoude de generaal José de la Concha tot gouverneur-generaal van het eiland Cuba benoemd worden.

— De heer Benavides heeft zijn ontslag aangeboden als civiel gouverneur van Madrid.

— Men verzekert, dat het dekreet, waarbij de Cortes bijeengeroepen zullen worden, vóór het einde dezer maand verschijnen zal.

ENGELAND.

LONDEN, 27 September. De *Morning Herald* verzekert dat het gouvernement, daartoe aangespoord door de algemeen heerschende stemming onder de bevolking en de verraderlijke bedoelingen van Rusland doorziende, er toe overgegaan is den Britschen gezant te Konstantinopel volmagt te zenden om krachtig tusschen beide te treden in het belang van Turkije. Te gelijker tijd is ook aan den admiraal Dundas, den Engelschen bevelvoerder in de wateren van Besica van dezen last berigt gezonden, opdat hij zich gereed zou houden aan de bevelen van den gezant te voldoen.

— Er heerschte gisteren, den 26 September, op onze kusten een buitengewone storm, vergezeld van hevige regenvlagen; waardoor zeer veel schade is veroorzaakt. Hoewel nadere bijzonderheden voor alsnog ontbreken; weet men dat reeds hier en daar het verlies

van menschenlevens te betreuren valt. De berigten uit Liverpool, Manchester, Folkestone en andere steden, hangen een treurig tafereel op van de verwoestingen, door dezen orkaan veroorzaakt, zoowel in de steden als op het veld, als op de rivieren en de zee. Vele huizen werden van hunne daken beroofd, terwijl de zwaarste schepen heen en weer geslingerd werden als ranke bootjes. In langen tijd kan men zich zulk een storm niet herinneren.

In een van goederhand afkomstig schrijven uit Parijs van den 26sten dezer, wordt verzekerd dat de Bank van Engeland van de Bank van Frankrijk eene aanzienlijke som gelds te leen bekomen heeft, volgens sommigen 75, volgens anderen 100 millioen franks.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 26 September. Men weet nog niets met zekerheid wat er in de eerste ontmoeting tusschen de Keizers van Oostenrijk en Rusland is verhandeld. Nog altijd blijft men beweren, dat de Keizer van Rusland zich uit Olmutz naar Odessa zal begeven. Iets officiëels is daaromtrent echter nog niet bekend.

— Uit Bucharest verneemt men, dat prins Gortschakoff zich tot de maatschappij der stoombootvaart op den Donau heeft gewend, met het verzoek dat deze hem ten dienste van het Russische leger 60 ijzeren sleepbooten zoude afstaan, die, naar men vermoedt, tot het aanleggen van eene groote schipbrug zouden gebezigd worden. De administratie heeft verklaard aan dit verlangen niet te kunnen voldoen, daar zij deze vaartuigen niet kon ontberen.

— Een correspondentie uit Turin maakt melding van oneenigheid die men vreest dat er ontstaan zou tusschen Piemont en de Vereenigde Staten, ter oorzake van de keus door het Amerikaansche gouvernement gedaan, om den heer Torestie als Consul-generaal der Unie te Genua. De heer Toresti en Italiaan en genaturaliseerd als burger der Vereenigde Staten, wordt gehouden voor een voorstander der partij van Mazini, en uit dien hoofde ziet het Sardinische bewind hem ongaarne te Genua, alwaar die partij diepe wortelen heeft geschoten. Men heeft alzoo het Amerikaansche gouvernement verzocht eene andere benoeming te doen, maar tot nog toe heeft men te Washington geweigerd hieraan te voldoen.

— Al de tijdingen uit de Vereenigde Staten bevestigen dat het gouvernement van generaal Pierce zijn volkomen goedkeuring gehecht heeft aan het gedrag van den kapitein Ingraham, in de zaak met den Hongaar Costa. De heerr Marcy, minister van buitenlandsche zaken, heeft zich onbewimpeld in dien geest uitgelaten, en de heer Caleb Custing, minister van justitie, misschien nog onbewimpelder in een redevoering door hem gehouden aan een maaltijd te Washington. Het is te voorzien, dat de toekomst uit dien hoofde groote moeijelijkheden zal baren tusschen de oude en de nieuwe wereld.

BERLIJN, 26 September. De algemeene Evangelische synode, den 20 dezer maand geopend, is den 25 gesloten, na vier dagen lang zich met debatten onledig te hebben gehouden, waarbij men weinig geestdrift bespeurde. De synode heeft in geenen deele voldaan aan de verwachting, die men vooruit van deze bijeenkomst had opgevat. Zij heeft de katholieke quæstie en die der gemengde huwelijken, twee hoofdpunten die men gemeend had hier behandeld te zien, stil laten rusten. De uiterste regterzijde, welke deze vereeniging had opgeroepen, is daarenboven in de verwachting die zij koesterde geheel teleurgesteld; haar doel was namelijk om, voor de zamensmelting der Luthersche en Calvinistische kerken, waaruit het Pruisische protestantismus bestaat, eene eenheid in de plaats te brengen overeenkomstig de leer uitgedrukt in de Augsburgsche konfessie. De synode heeft het niet durven wagen een besluit in dien zin te nemen. Het mislukken der pogingen van de uiterste regterzijde bevestigd dus eenigermate de leer van godsdienstige verdraagzaamheid en vrijheid die in Pruissen de boventoon heeft.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 29 September.

BEVALLEN (27 Sept.): J. T. van Laij, geb. Meering, D. — (28 Sept.) A. Stronk, geb. Heeres, D.

OVERLEDEN (25 Sept.): J. Salomons, 28 j. — (26 Sept.): Het Kindje van A. C. Musbach, 19 d. - H. Roose, geb Greeve, 54 j. - M. Schrijver, 50 j. - G. Stokkink, 53 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 28 Sept. Belg. leen. 2½ pc. —; 1840/1842 4½ pc. 96¼; 1852, Spanje 3 pc. 20¼; Binnenl. 3 pc. 41; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84½.

PARIJS, 28 Sept. Fransche 3 pc. 74.10; 4½ pc. 101.10; Spanje 3 pc. Binnenl. —; id. 1 pc. —; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —.

LONDEN, 28 Sept. Cons. kont. 92¼ a —; op tijd 92¼ a —; Braz. 100 a 101; 1829/39 100 a 101; 1852 — a —; Deensche pc. 81 a 83; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 4 a 4½; Gren. 21 a 21¼; Uitgest. 8 a 8½; Mexiko Nieuwe 23½ a —; Peru 4½ pc. N. 71½ a —; Uitgest. 48 a 50; Rusl. 1822 5 pc. 111 a 113; (N.) 4½ pc. 96 a 97; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 42½ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21 a —; 3 pc. 44 a 45; Coup. cert. 5 a 5½; Passive 4 a 4½; Holl. 2½ pc. 63 a —; id. 4 pc. 95 a 96; Venez. 33 a 35; Uitg. 13 a 15; Wissel op Amsterdam f —.—; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

BERLIJN, 27 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 90¾; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 88; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. 84½; Amsterdam zigt 142, id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 27 Sept. Rusl. Cert. 104; Oostenrijk Met. 5 pc. 92; Spanje 1—3 pc. 20⅜; Binnenl. 3 pCt. 38⅜.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		28 SEPT. 4½ u. gebl.	29 SEPT. 4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		61½	61⅞ a	62⅜	61⅞
Dito Dito	3	$74\frac{3}{16}$	74½	74¾	74⅝
Dito Dito	4	93¼	$93\frac{11}{16}$	93⅝	$93\frac{11}{16}$
O. I. Leening 1844	4				
Amortis. Syndic.	3½		93	93¼	
Handel-Maatschappij	4½	128½			
Aand. Rijn-Spoorweg.		102			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		50¾	51	$51\frac{3}{16}$	$51\frac{1}{16}$
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	$21\frac{7}{16}$	21½	21⅞	
Dito	3		46⅛		
Dito Binnenl. à 6/m.		41¼	41⅜	42	41⅝
Coup. Bewijzen.		$5\frac{5}{16}$	5⅛	$5\frac{9}{16}$	$5\frac{7}{16}$
Amortisable Schuld		4¼			
PORTUGAL te Londen	5	38	38	38¼	38⅜
Dito uitgestelde					
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107	107		
Dito Dito 1828 en 1829		106⅜	106¼		
Cert. bij d°. 1831 en 1833		96½			
Dito	4½	98			
Dito bij *Hope*	4				
Dito bij *Stieglitz en C°.*		90	90¾	91	90¾
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito			73		
POLEN, Certifikaten	4	84	84⅜		
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4½			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	79	79⅝	80	
Dito 1852					
Dito 1847	2½	40⅝	41		
Dito 1851	2½	40⅝	$41\frac{1}{16}$	41⅛	
Dito 1849	5	92½	93		
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4				
Letter B	5	92½	93		
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5	96⅜			
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½	70	70	71	70
MEXICO Nieuwe	3	22¾	22¾	23¼	22¼
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2		20½	20⅜	
Dito Uitgestelde		$8\frac{9}{16}$	$8\frac{7}{16}$	$8\frac{1}{8}$	
ECUADOR à £ 100		4			

Mexiko onbepaalde 22⅜, $\frac{15}{16}$, $\frac{9}{16}$; Louisiana 5 pCt. 100¼. Denemarken 5 pCt. 103¾.

Zoo in Binnenl. als Buitenl. effekten was heden de handel bijzonder levendig en blijven de prijzen, na vele fluktuatien, over het geheel williger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 3 pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56	Livorno	2/m.	f 89½
»	zigt	» 56⅜	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅝	Petersburg	»	» 1.87½
»	½/m.	» 55⅞	Weenen	6/w.	» 31½
Madrid	3/m.	» 244	Augsburg	»	» 35¾
Cadix	»	» 244	Frankfort	»	» 98¾
Seville	»	» 241	Hamburg	2/m.	» 35¼
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» 35⅝
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,70
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,80
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam	»	⅛

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 25 September.

Afloop der heden alhier gehoudene SPECERIJ-VEILING.

NOTENMUSKAAT N° 1. 230 cs.; N° 2. 210 cs.; N° 3. 141 cs; N° 4 110 cs.

FOELY C, 197 cs., D, 196 cs.; gruis 166 a 167 cs.; stof 152 a 140 cs.

AMBOINA NAGELEN N° 1. 47 cs.; N° 2. 46 cs.; N° 3. 44 cs.

JAVA KANEEL N° 2. 110 cs.; N° 3. 72 a 83 cs.

PEPER, witte 56 cs.; zwarte 25 a 25½ cs.

ROTTERDAM, 28 Sept. Heden zijn uit de eerste hand afgedaan ca. 7000 ba. Aracan Rijst, aangevoerd per *Wilhelmina*, tot f 7¾.

Heden zijn de verkoopen bekend geworden der navolgende partijen Batavia Arak alhier.

39 leggers per *Cortgene*, 117 legg. per *Rotterdam*, 28 legg. per *Sara Lydia*, 95 legg. per *Anna Margaretha*, 20 legg. per *Noord*, alles aanvoer 1852; 75 en 50/2 legg. zeilende per *H. Vincentius de Paulo*, 50 legg. zeilende per *Nagasacki*.

En te Amsterdam; liggende voor Schiedamsche rekening: 96/1 en 8/2 legg. per *Dionysia Catharina*, aanvoer 1852, 100 legg. per *Alblasserdam*, 90/1 en 20/2 legg. per *Stad Amsterdam*, beide aanvoer 1853.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 28 Sept. Rogge. 142/2 G nieuwe Archang. f 260 6/w. — Moutwijn f 22,75; Jenever f 27,25; Amst. Proef f 28,50, per Ned. vat zonder fust, zonder belasting.

ANTWERPEN, 28 Sept. *Koffij.* Men meldt ons den verkoop van eenige 100e balen St. Domingo.

Graanmarkt. Vaste markt, doch zonder belangrijken omzet.

Potasch. Gevraagd en met neiging tot verhooging. Heden verkocht 40 vat Russ.

Rijst. Veel vraag doch weinig voorhanden ter markt. Gedaan 800 zak gepelde Arracan van f 9⅛ tot 9½ in Entrepot.

LONDEN, 25 Sept. *Koffij.* De afleveringen der verledene week bedragen 10.243 cwt., tegen 8,843 van verleden jaar in dezelfde week; de voorraad in alle soorten beloopt 304,750 cwt. tegen 360,628 in 1852. Van Ceylon is de Stock 188,170 cwt. tegen 238,599 cwt. van verleden jaar.

Men heeft heden in veiling 30,000 balen Natif aangeboden, die met 1 a 2 s. daling geplaatst zijn; goede en zeer goede ordinair 45 s. 6 d. tot 46 s. 6 d. Plantage moeijelijk te verkoopen.

Cacao. Volle prijzen gevraagd, waardoor de handel flaauw is. In veiling 466 balen verkocht, waarvan gemeene tot goede roode 33 s. 6 d. tot 37 s., grijze 31 s. 6 d. tot 35 s. en beschadigde 25 s. tot 31 s.

Thee. Ferm met veel vraag vooral voor beste kwaliteiten.

Rijst, Sedert Vrijdag veel gevraagd. tot verhoogde prijzen van 3 d.; Bengaalsche 13 s. 6 d. tot 15 s. voor mindere soort tot fijne.

Graanmarkt. Voor vreemde Tarwe veel vraag, zoowel voor konsumptie als voor Frankrijk; maar de hooge eischen der houders hebben belet aanzienlijke zaken te doen; nogthans zijn er onderhandsche zaken gedaan tot 4 a 5 s. hooger dan de prijzen van Maandag. Voor zeilende ladingen van de zwarte zee is dezelfde verhooging verkregen.

LIVERPOOL, 27 Sept. *Katoen.* Meer handel, doch zonder prijsverandering. Verkocht 8000 balen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 29 September. Den 27en dezer, is te Zandvoort aangespoeld, eene brieventasch, afkomstig van het schoonerschip Ceres, gevoerd geweest door kapt. C. P. Moldt, van Sonderburg met eene lading tarwe naar Grimsby gedestineerd waarschijnlijk alhier in de nabijheid verongelukt.

Den 27en dezer, zijn tusschen Egmond en Kamperduin verongelukt, het schip Brunswick, kapt. Peel, van Cardiff met spoorstaven naar Hamburg, en eene Russische bark van St. Ubes met zout, van beiden is het volk gered en van eerstgemeld schip, wordt de lading geborgen.

WIJK AAN ZEE, 27 Sept. Het schip Louise, kapt. F. Sucksnorff, van Cadix met zout en wijn naar Lovisa, is gisteren middag alhier in de nabijheid gestrand, van de ekwipage zijn vijf man door de reddingsboot gered, doch de kapitein en verdere [illegible] verdronken.

— De Engelsche schooner [illegible], van Liverpool met traan naar Rotterdam, is alhier in de nabijheid gestrand; het volk benevens een Goereesche loods hebben zich met de boot gered en zijn alhier aangekomen.

HELVOET, 27 Sept. Heden morgen is op het Goereesche strand aangekomen, eene sloep, waarin dertien menschen, afkomstig van de stoomboot Camerton, kapt. Cross, van Hull naar Rotterdam, bij Schouwen gezonken, (zie ons vorig N°.) kapt. Cross en vier matrozen zijn bij het zinken der stoomboot verdronken.

— De Nederlandsche kof Johanna Maria, kapt. Ringeling, van Middlesbro, met steenkolen naar Galatz, is op het Goereesche strand verongelukt, doch het volk gered.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 28 Sep. J. B. Wigers, Johannes Hermanus, Suriname, met verlies van zeilen en meer andere schade. - C. M. Mahbrink, Arlequin, Delfshaven n. Londen, als bijlegger, met verlies van ankers, kettingen, zeilen, stengen, raa's, onklare pompen en meer andere schade. - D. Brown, Hinde, Newcastle, met verlies van zeilen, verschansing en meer andere schade.

ADVERTENTIEN.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.